

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1997, 37, 569

Kiirgusseadus

Vastu võetud 23.04.1997

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse ülesanne

Käesoleva seaduse ülesanne on inimeste ja keskkonna kaitsmine kiirguse kahjustava mõju eest.

§ 2. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus käsitleb:

- 1) gammakiirgust, röntgenikiirgust, korpuskulaarset kiirgust või mistahes muud koes ioneteketavat kiirgust (ioniseeriv kiirgus);
- 2) ultravioletset kiirgust, nähtavat valgust, infrapunast kiirgust, raadiosageduslikku kiirgust jamadalsageduslikke ning staatilisi elektri- ja magnetvälju (mitteioniseeriv kiirgus);
- 3) iseeneslikult lagunevate aatomituumadega ja lagunemise käigus ioniseerivat kiirgust kiirgavat ainet, sealhulgas tuumamaterjale U-233, U-235 ja Pu-239 sisaldavat ainet (radioaktiivne aine).

(2) Käesolev seadus reguleerib:

- 1) inimest ioniseeriva kiirgusega ohustavat kiirgusallikaga seotud mistahes tegevust (kiirgustegevus);
  - 2) inimese ohtlikku kiiritamist looduskiirgusega põhjustavaid või põhjustada võivaid tingimusi;
  - 3) kiirgusohutuse erimeetmete rakendamist radioaktiivsete ainete ohtlikult saastunud keskkonnas (sekkumistegevus).
- (3) Mitteioniseeriva kiirguse kasutamise kiirgusohutuse nõuded kehtestab ja kiirgusallikad määratleb Vabariigi Valitsus.

§ 3. Kiirgustegevuse lubatavuse põhimõtted

(1) Kiirgusallikas käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) radioaktiivne aine;
- 2) radioaktiivset ainet sisaldav seade;
- 3) ioniseerivat kiirgust tekitav elektriline kiirgusseade, mille kiirguse energia ületab viiskiloelektronvolti.

(2) Kiirgustegevus on lubatav, kui:

- 1) tegevuse loodetav tulemus õigustab tekitatavat võimalikku kahju;
  - 2) kahjulik mõju hoitakse nii väiksena, kui see on teaduse ja tehnoloogia taset ning sotsiaalmajanduslikke võimalusi arvestades saavutatav;
  - 3) elanike ja kiirgustöötajate kiiritus ei ületa käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud piirmäärasid.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 sätestatud põhimõtteid rakendatakse kõikide kiiritusliikide puhul. Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 sätestatud piirmäärade kehtestamise põhimõtet eirakendata:

- 1) meditsiiniikiiritusele;
- 2) avariikiiritusele;
- 3) nendele looduskiirituse juhtudele, kus looduslikke radioaktiivseid aineid ei kasutatakiirgusallikatena teadlikult.

§ 4. Pädev riigiasutus

- (1) Kiirgustegevuse ja kiirguskaitsega seotud riiklikke ülesandeid täidab Kiirguskeskus. Kiirguskeskus on Keskkonnaministeeriumi hallatav riigiasutus.
- (2) Kiirguskaitsega seoses tagab riik:
  - 1) kiirgustegevuslubade ja tüübikinnituse andmise;
  - 2) doosiregistri ja kiirgusallikate registri pidamise;
  - 3) kiirituse hindamise ja kiirgusseire;
  - 4) kiirgusavariidest teavitamise süsteemi;
  - 5) rahvusvaheliste konventsioonide ja lepete täitmise;
  - 6) riikliku järelevalve.

2. peatükk

KIIRGUSTEGEVUSE NÕUDED

§ 5. Kiirgustegevusluba

- (1) Kiirgustegevus tohib toimuda kiirgustegevusloa alusel, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 6 sätestatud juhtudel.
- (2) Kiirgustegevusluba on nõutav:
  - 1) tuumarajatiste ehitamiseks, eksploateerimiseks ja tegevuse lõpetamiseks;
  - 2) radioaktiivse aine või radioaktiivset ainet sisaldava materjali käitlemiseks;
  - 3) radioaktiivse aine lisamiseks meditsiinitoodete ning tarbekaupade tootmisel ja valmistamisel;
  - 4) radioaktiivse aine manustamiseks inimesele ja loomale diagnostika, ravi ja teadusuuringute otstarbel;
  - 5) röntgeniseadme, kiirendi ning radioaktiivset ainet sisaldava kiirgusseadme kasutamiseks tootmistegevuses, meditsiinis ja teadusuuringutel.
- (3) Kiirgustegevusluba võib taotleda juriidiline isik või ettevõtjaks olev füüsiline isik. Riigi- ja omavalitsusasutusel on õigus saada kiirgustegevusluba juhul, kui kiirgustegevus on põhikirjas ette nähtud.
- (4) Kiirgustegevusluba tohib anda, kui:
  - 1) tegevusloa taotlejal on nõutava erialase ettevalmistusega personal;
  - 2) tegevuseks taotletav koht ja muud tingimused kindlustavad ohutusnõuete täitmise.
- (5) Kiirgustegevusluba tuumarajatiste ehitamiseks saab välja anda Riigikogu nõusolekul.

§ 6. Kiirgustegevusloata lubatud kiirgustegevus

- (1) Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatakse radioaktiivsete ainete summaarsete koguste ja nende aineteeriaktiivsuse piirmäärad, millest väiksemate väärtuste puhul kiirgustegevusluba ei nõuta.
- (2) Kiirgustegevusluba ei nõuta käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt kehtestatud piirmäärasid ületav radioaktiivse aine sisaldusega kiirgusallika kasutamiseks, kui see rahuldab üheaegselt järgmisi tingimusi:
  - 1) on valmistatud suletud kiirgusallikana nii, et igasugune kontakt radioaktiivse ainega ja selleleke on välistatud;
  - 2) normaalsetes kasutustingimustes ei ületa doosikiirus 0,1 meetri kaugusel kiirgusallika pinnastühte mikrosiivertit tunnis;

3) omab kehtivat tüübikinnitust.

(3) Kiirgustegevusluba ei nõuta elektriliste kiirgusseadmete kasutamiseks, mille poolt normaalsetes kasutustingimustes tekitatav doosikiirus 0,1 meetri kaugusel kiirgusseadme pinnast ei ületa ühte mikrosiivertitunnis.

(4) Kiirgusallika kasutustingimused on normaalsed, kui need vastavad käesoleva seaduse § 23 lõike 1 alusel kehtestatud nõuetele.

§ 7. Kiirgustegevusloa andmine

(1) Kiirgustegevusloa väljaandmise kord kehtestatakse keskkonnaministri määrusega.

(2) Kiirgustegevusloa väljastab Kiirguskeskus.

(3) Kiirgustegevusloaga määratakse:

- 1) kiirgusohutust tagavad meetmed ning vahendid töökohal ja selle ümbruses;
- 2) kiirgusallikate ning nende asukoharuumide nõuetekohane märgistus;
- 3) kiirgusallikatele kõrvaliste isikute juurdepääsu välistavad hoidmistingimused;
- 4) kiirgusseire ja spetsiaalne ohusignalisatsioon töökohal;
- 5) kiirgusohutuse alade kindlustamine kiirguskaitse- ja mõõteseadmetega;
- 6) kontrolli korraldamine töökohal;
- 7) avariiolekorras sekkumistegevuse plaani vajadus.

§ 8. Kiirgustegevusloa saanud isiku kohustused

(1) Kiirgustegevusloa saanud isik on kohustatud:

- 1) registreerima kiirgusallikad ja radioaktiivsed jäätmed keskkonnaministri määrusega kehtestatud korras;
  - 2) kindlustama kiirgustöötajatele töö iseloomu ja töökoha tingimusi arvestavakoolituse ning kiirgusohutusalase instrueerimise;
  - 3) korraldama kiirgustöötajate arstliku kontrolli;
  - 4) andma kiirgusallika omaniku vahetumisel üleandjale ja vastuvõtjale ammendavat teavetkiirgusohutuse tagamiseks;
  - 5) viivitamatult teatama kiirgusavariidest teavitamise süsteemis ettenähtud organitele kiirgustegevuse käigus toimunud õnnetustest ja avariidest ning piirmäärasid ületavatest kiiritusejuhtumitest;
  - 6) kontrollima kiirgusseaduse nõuete ja kiirgustegevusloaga määratud nõuete täitmist töökohal ja kiirgusallika mõjupiirkonnas.
- (2) Kiirgusohutust korraldava isiku ametisse määramine ei vabasta kiirgustegevusloa saanud isikut vastutusest.

§ 9. Kiirgustegevuse peatamine ja kiirgustegevusloa tühistamine

(1) Kui kiirgustegevusloa saanud isik ei täida käesolevas seaduses või selle alusel sätestatud kiirgusohutusenõudeid ja kiirgustegevusloaga määratud tingimusi, peatab järelevalvet teostav isik kiirgustegevuse kuni kuuekskuuks ja teeb ettekirjutuse rikkumise lõpetamiseks ning nõuete ja tingimuste täitmist takistavate asjaolude ilmnemisel nende asjaolude kõrvaldamiseks.

(2) Kui kiirgustegevusloa saanud isik ei ole määratud tähtajaks ettekirjutust täitnud, tühistab Kiirguskeskus järelevalvet teostava isiku ettepanekul kiirgustegevusloa kolme päeva jooksul, arvates ettepaneku saamisest.

(3) Kiirgustegevuse peatamist või kiirgustegevusloa tühistamist on õigis vaidlustada halduskohtus.

3. peatükk

§ 10. Kiirituse liigid

(1) Kiiritus on inimese mõjutamine ioniseeriva kiirgusega. Kiirituse toimet mõõdetakse doosi suurusega.

(2) Käesolev seadus eristab:

- 1) kutsekiiritust;
- 2) looduskiiritust;
- 3) elanikukiiritust;
- 4) meditsiinkiiritust;
- 5) avariikiiritust.

§ 11. Kiirituse piirmäärad

(1) Kiirituse piirmäärad kehtestatakse:

1) inimese elundi või koe massiühikus neeldunud ioniseeriva kiirgusenergia ning toimivatkiirgusliiki iseloomustava kiirgusfaktori korrutisele (elundi ekvivalentdoos);

2) inimese elundite ja kudede erinevat kiirgustundlikkust iseloomustavate koefaktoritega kaalutudekvivalentdooside summale (efektiivdoos).

(2) Euroopa Nõukogu 1996. aasta 13. mai direktiiviga 96/29/Euratom määratud kiirgusfaktori jakoefaktorisuurused jõustatakse keskkonnaministri määrusega.

§ 12. Kutsekiiritus

(1) Kutsekiiritus on see osa kiiritusest, mida saab kiirgustöötaja käesolevaseaduse nõuete kohaselt registreeritud kiirgusallikatelt nendega töötamisel.

(2) Kiirgustöötaja on isik, kes oma tööülesandeid täidab kiirgusallikamõjupiirkonnas. Kiirgustöötaja tohibkiirgustegevuse käigus saada elanikukiirituse lubatud piirmäära ületavat kiiritust.

§ 13. Kutsekiirituse piirmäärad

(1) Aastane efektiivdoos ei tohi ületada:

- 1) viie järjestikuse aasta kutsekiirituse keskmisena 20 millisiivertit;
- 2) ühelgi käesoleva lõike punktis 1 nimetatud aastatest 50 millisiivertit;
- 3) kutsealases väljaõppes osalevatele 16 kuni 18 aasta vanustele isikutele kuus millisiivertit.

(2) Elundi aastane ekvivalentdoos ei tohi ületada:

- 1) kiirgustöötaja silmaläätses 150 millisiivertit;
- 2) kiirgustöötaja nahas ja jäsemetes 500 millisiivertit;
- 3) rasedate naistöötajate alakehas raseduse kestel ühte millisiivertit tingimusel, et rasedate naistekiirgustöö korraldus raseduse kestel välistaks loote kiirguskahjustuse;
- 4) kutsealases väljaõppes osalevate 16 kuni 18 aasta vanuste isikute silmaläätses 50 millisiivertit;
- 5) kutsealases väljaõppes osalevate 16 kuni 18 aasta vanuste isikute nahas ja jäsemetes 150 millisiivertit.

(3) Vabariigi Valitsusel on õigus kehtestada täiendavaid normatiive, et tagada käesolevas paragrahvis nimetatud kutsekiirituse piirmäärade kinnipidamine.

§ 14. Looduskiiritus

(1) Looduskiiritus on kosmilisest kiirgusest või teadlikult kiirgusallikatena mittekasutatavatest looduslikestradioaktiivsetest ainetest põhjustatud kiiritus.

(2) Looduskiiritust võib lugeda kutsekiirituseks:

- 1) töödel mineraalveeallikatel, koobastes, kaevandustes ja allmaarajatistel;
  - 2) töödel selliste tavaliselt mitteradioaktiivsete ainetega, mis sisaldavad lisandina looduslikkeradioaktiivseid aineid;
  - 3) lennumeeskonna tööl kõrglendudel.
- (3) Kui tekib kahtlus, et looduskiiritus kahjustab või võib kahjustada käesoleva paragrahvilõikes 2loetletud töid tegevate töötajate tervist, määrab keskkonnaminister Kiirguskeskuse ettepanekul ekspertiisi.
- (4) Keskkonnaminister otsustab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ekspertiisi tulemuste alusel, kason tegemist kutsekiiritusega või mitte.
- (5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ekspertiisi tegemise kulud kannab tööandja.

§ 15. Doosiregister

Kiirgustöötajate poolt saadud kutsekiirituse dooside kohta peab doosiregistrit Kiirguskeskus. Doosiregistriühikmääruse kinnitab Vabariigi Valitsus.

§ 16. Vanusepiirang kiirgustööle lubamisel

- (1) Alalisele kiirgustööle võib lubada isiku alates 18. eluaastast.
- (2) Kutsealase väljaõppe eesmärgil võib kiirgustööle lubada isiku alates 16. eluaastast, kuid mitte kauemaks kui kuueks kuuks.

§ 17. Kiirgustöötaja kohustused

- (1) Kiirgustöötaja on kohustatud kasutama kiirguskaitsevahendeid ega tohi oma tegevusega põhjustada enda, teiste inimeste ja keskkonna ohustamist kiirguse kahjustava mõjuga.
- (2) Kiirgustöötajal peab olema kiirgustegevuse tingimustele vastavaid tööoskusi ja teadmisi kinnitavkehtivtunnistus. Kiirgustöötajate atesteerimise ja tunnistuse väljastamise kord kehtestatakse Vabariigi Valitsusemäärusega.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud nõuete täitmise tagab ja finantseeribkiirgustegevusloasaanud isik.

§ 18. Kiirgustöötajate arstlik kontroll

- (1) Kiirgustöötajate arstliku kontrolli kord kehtestatakse sotsiaalministri määrusega.
- (2) Kui on alust arvata, et kiirgustöötaja on saanud kehtestatud piirmääradest suuremat kiiritust, ei tohi takiirgustööd jätkata enne, kui kiirituse asjaolusid ja põhjusi on uuritud ning sotsiaalministri määratudkorras on tööjätkamiseks antud luba.
- (3) Kehtestatud piirmääradest suurema kiirituse tuvastamise korral on kiirgustegevusloa saanud isikkohustatud peatama kiiritust põhjustanud kiirgustegevuse ja suunama kiirgustöötajad viivitamatult arstlikkukontrolli.

§ 19. Elanikukiirituse piirmäärad

- (1) Elaniku poolt saadavat kiiritust, mida põhjustab lubatud kiirgustegevus, käsitletakse elanikukiiritusena. Elanikukiirituseks ei arvestata kutse-, meditsiini- ja looduskiiritust.
- (2) Elanikukiirituse viie järjestikuse aasta keskmine aastane efektiivdoos ei tohi ületada ühte millisiivertit.
- (3) Elanikukiirituse aastane ekvivalentdoos ei tohi ületada:
  - 1) silmaläätses 15 millisiivertit;
  - 2) nahas ja jäsemetes 50 millisiivertit.

§ 20. Elanikukiirituse hindamine

- (1) Looduskiirgusest, kiirgustegevusest, kiirgusallikatest ja avariidest elanikkonnale põhjustatudkiirgusdooside seire ja hindamise kord kehtestatakse keskkonnaministri määrusega.

(2) Elanikukiirituse võimalikult madalal tasemel hoidmisel tuleb kiirgustegevuslubade väljaandmiselsamaaegselt arvesse võtta:

- 1) looduskiirituse taset;
- 2) kavandatavast kiirgustegevusest lisanduvat kiiritust;
- 3) kavandatava kiirgustegevuse tulemusena tekkivatest radioaktiivsetest jäätmetest tulenevat riski.

§ 21. Meditsiinikiiritus

(1) Meditsiinikiiritust saab:

- 1) patsient haiguse diagnoosimisel ja ravimisel;
- 2) kiiritatavat patsienti hooldav isik, kui hooldamine ei ole tema kutsetöö ja ta on teadlik patsendikiiritamisest;
- 3) isik, kes on vabatahtlikult andnud nõusoleku osaleda bioloogilistes või meditsiinilistesuuringutes.

(2) Kiirguse kasutamise nõuded haiguste ravimisel ja diagnoosimisel kehtestatakse sotsiaalministrimäärusega.

§ 22. Avariikiiritus

(1) Viivitamatuid kaitsemeetmeid nõudva avari tagajärjel saadud kiiritust käsitletakse avariikiiritusena.

(2) Plaanipärasest sekkumistegevuses osaleva kiirgustöötaja avariikiiritus ei tohi ületada kutsekiirituseaastase efektiivdoosi piirmäära, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhtudel.

(3) Kui inimeste päästmise või inimeste tõsiste vigastuste ärahoidmise, elanikukiirituse suurte doosidevõi katastroofi vältimise tõttu ei ole võimalik kutsekiirituse aastase efektiivdoosi piirmäärast kinnipidada, tuleb sellises sekkumistegevuses osaleva kiirgustöötaja tervise kaitseks rakendada kõiki võimalikke meetmeid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud kiirgustöötajad allutatakse kohustuslikule arstlikule kontrollile.

(5) Kiirguskeskus otsustab arstliku uurimise alusel igal üksikjuhul eraldi, kas sekkumistegevuses ülemäärased doosid saanud kiirgustöötaja tohib enam kiirgustööd jätkata.

(6) Kõik avari mõju piirkonnas olnud isikud allutatakse viivitamatule arstlikule kontrollile.

4. peatükk

KIIRGUSALLIKAD

§ 23. Üldnõuded

(1) Kiirgusallika asukohaks olevate ruumide ja ehitiste ning nende konstruktsioonielementide ja kiirgusallika ohutu kasutamise nõuded kehtestatakse keskkonnaministri määrusega.

(2) Kiirgusallika valdaja on kiirgusallika eksploatatsiooni lõpetamisel kohustatud muutma kiirgusallikakiirgusohutuks.

(3) Kiirgusallika valdaja on kohustatud vastavaid volitusi omava riigiasutuse nõudmisel tõendamaradioaktiivse aine või radioaktiivset ainet sisaldava kiirgusseadme valdamise seaduslikkust.

§ 24. Ohutuse tagamine

Pakend, märgistus ja kaitsevahendid peavad tagama kiirgusallika ohutuse. Kiirgusallika pakendamise, märgistamise ja kaitsevahenditega varustamise nõuded kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

§ 25. Kiirgusallika paigaldamine, remont ja hooldus

(1) Kiirgusallikat tohib paigaldada, remontida ja hooldada kiirgustegevusloa valdaja.

(2) Remondi- ja hooldustöid, mis ei ole seotud kiirgusallikate kiirgustekitavate osadega, tohib tehakiirgustegevusloata.

§ 26. Tüübikinnitus

(1) Kiirgusallikatel, kiirgusseadmetel, kiirguskaitseadmetel, muudel kiirgusohutuse seisukohalt olulistel aparaatidel ja materjalidel ning kiirgusallikaid sisaldavatel tarbekaupadel peab olema tüübikinnitus.

(2) Kohustusliku tüübikinnitusega aparaatide, materjalide ja tarbekaupade nomenklatuur kehtestatakse keskkonnaministri määrusega. Tüübikinnituse annab Kiirguskeskus.

(3) Tüübikinnituse andmisega seotud kulud tasub aparaadi, materjali või tarbekauba omanik.

§ 27. Radioaktiivsete ainete, radioaktiivseid aineid sisaldavate kiirgusseadmete ja radioaktiivsete jäätmete vedu ning ohumärgisega varustamine

(1) Radioaktiivsete ainete, radioaktiivseid aineid sisaldavate kiirgusallikate ja radioaktiivsete jäätmete vedutohib korraldada ainult kiirgustegevusloa alusel.

(2) Radioaktiivsete ainete konteinerid tuleb veol, ekspordil ja impordil, müügil või üleandmisel märgistada ohumärgisega ning varustada kiirgusohutuslase dokumentatsiooniga.

(3) Radioaktiivsete ainete, radioaktiivseid aineid sisaldavate kiirgusseadmete ja radioaktiivsete jäätmete veoeskirjad kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

(4) Radioaktiivsete ainete pakendamise ja ohumärgisega varustamise kord ning lisatava kiirgusohutuslasedokumentatsiooni nõuded kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

5. peatükk

RADIOAKTIIVSED JÄÄTMED

§ 28. Radioaktiivsete jäätmete mõiste

Radioaktiivsed jäätmed on:

1) radioaktiivseid aineid sisaldavad või nendega saastunud ained ja esemed, milles radioaktiivse aine hulkon suurem käesoleva seaduse §-s 6 kehtestatud piirmääradest ja mida ei kavatseta tulevikus kasutada;

2) radioaktiivsed ained või radioaktiivseid aineid sisaldavad kiirgusseadmed, mille omanikku ei õnnestutuvastada;

3) tuumarajatistes tekkinud radioaktiivsed ained või radioaktiivsete ainetega saastunud materjalid ning kasutusest lõplikult välja viidud tuumarajatiste radioaktiivsed koostisosad.

§ 29. Radioaktiivsete jäätmete käitlemise põhinõuded

(1) Radioaktiivsete jäätmete käitlemine on nende töötlemine, isoleerimine, ümberpaigutamine, hoidmine, lõpphoiustamine või nende kasutamise tõkestamine.

(2) Radioaktiivsete jäätmete käitlemisel vastutab kiirgusohutuse eest kiirgustegevusloa saanud isik.

(3) Kui kiirgustegevusloa saanud isik ei täida radioaktiivsete jäätmete käitlemise nõudeid, täidetakse need temakulul riigihanke korras.

(4) Kui radioaktiivsete jäätmete omanik on teadmata või nende tekkimise eest vastutavat isikut ei õnnestutuvastada, käideldakse jäätmed riigi kulul.

(5) Kui kiirgusallika või radioaktiivsete jäätmete omandamine või valdusse võtmine on vastuolus käesolevaseadusega, tuleb kiirgusallikas või radioaktiivsed jäätmed anda üle radioaktiivsete jäätmetekäitlemisega tegelevale asutusele.

(6) Radioaktiivsete jäätmete lõpphoiustamist korraldab riik, paigutades radioaktiivsed jäätmed alaliseks riiehoidlaseks.

(7) Radioaktiivsete jäätmete käitlemise kord kehtestatakse keskkonnaministri määrusega.

§ 30. Radioaktiivsete jäätmete üleandmise ja vastuvõtu kitsendused

(1) Radioaktiivsete jäätmete üleandmine toimub keskkonnaministri kehtestatud korras.

(2) Radioaktiivsete jäätmete vastuvõtjal peab olema kiirgustegevusluba jäätmetekäitlemiseks.

(3) Radioaktiivsete jäätmete vastuvõtja on kohustatud vastavaid volitusi omava riigiasutuse nõudmiselt tõendama nende omamise seaduslikkust.

(4) Riik võtab radioaktiivsed ained ja radioaktiivsed jäätmed tasuta oma valdusse, kui:

- 1) need on omandatud ebaseaduslikult;
- 2) neid kasutatakse inimese tervisele ja keskkonnale ohtlikul viisil.

(5) Riigi valdusse võetud radioaktiivsete ainete ja radioaktiivsete jäätmete edasise käitlemise otsustab keskkonnaminister.

§ 31. Radioaktiivsete jäätmete eksport

(1) Radioaktiivsete jäätmete ekspordiks peab olema luba, mille väljaandja ja väljaandmise kordkehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

(2) Radioaktiivsete jäätmete eksport on keelatud:

- 1) piirkondadesse, mis asuvad lõuna pool 60° lõunalaiust;
- 2) Euroopa Liiduga mitteühinenud riikidesse, mis on sõlminud Euroopa Liiduga vastava lepingu;
- 3) riikidesse, mis oma seadusega keelavad radioaktiivsete jäätmete impordi;
- 4) riikidesse, mille puhul on alust arvata, et seal puudub võimalus nende jäätmete ohutuskäitlemiseks.

§ 32. Radioaktiivsete jäätmete impordi keeld

Radioaktiivsete jäätmete import Eestisse nende lõpphoiustamiseks on keelatud.

6. peatükk

LÕPPSÄTTED

§ 33. Riiklik järelevalve

(1) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse ja sellest tulenevate kiirgustegevuse nõuete täitmisele teostatakse seadusega sätestatud korras.

(2) Radioaktiivse aine, radioaktiivset ainet sisaldava kiirgusseadme ja radioaktiivsete jäätmete omamiseseaduslikkuse tõendamist saavad nõuda politseiasutused, keskkonnajärelevalveasutused ja Kiirguskeskus.

§ 34. Seaduse rakendamise erijuhud

(1) Olemasolevad kiirgustegevusload tuleb ümber vahetada käesoleva seaduse nõuetele vastavate kiirgustegevuslubadeks kolme aasta jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

(2) Arvates käesoleva seaduse jõustumisest, rakendada:

- 1) doosiregister ühe aasta jooksul;
- 2) tüübikinnituse andmine kolme aasta jooksul;
- 3) kiirgustöötajate atesteerimise kord kahe aasta jooksul.

§ 35. Muudatused varasemates õigusaktides

Rahvatervise seaduse (RT I 1995, 57, 978; 1996, 3, 56; 49, 953):

- 1) paragrahvi 4 punktist 5 jäetakse välja sõnad «ja kiirgusohhtlikeseadmet»;
- 2) paragrahvi 12 lõike 1 punktist 2 jäetakse välja sõnad «radionukliide sisaldavate ainete või seadmete»;
- 3) paragrahvi 19 lõike 3 punktist 3 jäetakse välja sõnad «ja kiirgusohhtlike ainete või seadmete».

§ 36 Juriidilise isiku vastutus kiirgusseaduse rikkumise eest

(1) Kiirgusallika kasutamise eest kiirgustegevusloata või aegunud kiirgustegevusloaga määratakse juriidilisele isikule rahatrahv kuni 30 000 krooni.

(2) Kiirgusallika kasutamiseks antud kiirgustegevusloaga kehtestatud tingimuste või kiirgusseaduses ja sellealusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete rikkumise eest määratakse rahatrahv 10 000 kuni 20 000 kroonivõi võetakse ära kiirgustegevusluba kuni kolmeks aastaks.

(3) Radioaktiivsete ainete, neid sisaldavate või radioaktiivsete jäätmete üleandmise eest isikutele, kellel puudub kiirgustegevusluba kiirgusallika kasutamiseks, määratakse rahatrahv kuni 20 000 krooni.

(4) Radioaktiivse aine hoidmise, kasutamise, arvestamise, veo või käitlemise muude nõuete rikkumisest, kui see tegevus ei toonud kaasa inimeste hukkumist või muud rasket tagajärge, määratakse rahatrahv 10 000 kuni 20 000 krooni või võetakse ära kiirgustegevusluba kuni kolmeks aastaks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 2, 3, 4 nimetatud õiguserikkumiste asjades onhaldusõiguse rikkumiseprotokolli koostamise õigus Keskkonnainspeksiioonil.

(6) Asja arutamise ja karistuse määramise õigus käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 2,3, 4 nimetatud õiguserikkumiste asjades on halduskohtunikul.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 2, 3, 4 loetletud juriidilise isiku haldusõiguserikkumiseasjades, kaasaarvatud karistuse määramine ja vaidlustamine ning jõustunud halduskaristuse otsuste täitmine, toimub haldusõiguserikkumiste seadustikus ja täitemenetluse seadustikus ettenähtud korras.

Riigikogu esimees Toomas SAVI